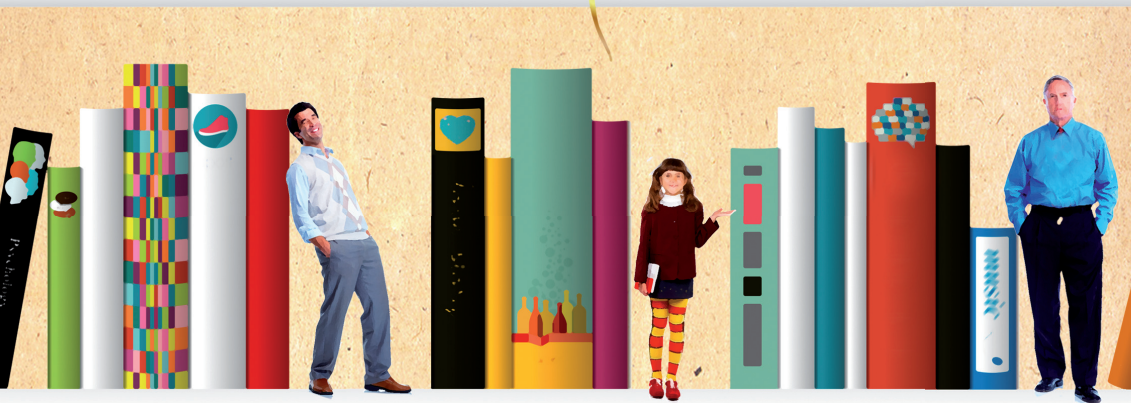

Katarina Bivald

La llibreria dels finals feliços

KATARINA BIVALD

La llibreria dels finals feliços

Traducció de Marc Delgado

Edicions 62

Barcelona

Títol original: *Läsarna i Broken Wheel rekommenderar*
© Katarina Bivald, 2013
Publicat per primera vegada per Forum Bokförlag, Estocolm, Suècia

*Són rigorosament prohibides, sense l'autorització
escrita dels titulars del copyright, sota les sancions
establertes en la llei, la reproducció total o parcial d'aquesta
obra per qualsevol procediment, incloent-hi la
reprografia i el tractament informàtic, i la distribució
d'exemplars mitjançant lloguer o préstec públic.*

Primera edició: octubre del 2014

© de la traducció: Marc Delgado Casanova, 2014

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.

Pedro i Pons, 9-11, 11 planta. 08034 Barcelona

info@edicions62.cat

www.edicions62.cat

Fotocomposició: Víctor Igual

Aragó, 390, 08013 Barcelona

Imprès a Romanyà Valls

DIPÒSIT LEGAL: B. 16.521-2014

ISBN: 978-84-297-7319-4

La desconeguda que hi havia al carrer principal de Hope tenia un aspecte tan normal i corrent que gairebé era un escàndol. Una figura seca i avorrida vestida amb un abric d'entretemps massa gruixut i gris per a aquella època de l'any. Als peus hi tenia una motxilla, i recolzada contra una cama escanyolida es podia veure una maleta enorme. Els habitants de Hope que s'havien adonat de la seva arribada no podien evitar pensar que era ben poc adequat parar tan poca atenció a la pròpia aparença. Com si aquella dona no tingués cap mena d'interès a causar-los una bona impressió.

Els cabells eren d'un color castany indeterminat, ni ros del tot ni completament fosc. Els duia recollits amb un passador col·locat de qualsevol manera i li queien cap enrere fins a les espatlles en tirabuixons esbullats. Allà on hi hauria d'haver la cara es podia veure, per contra, *Una noia a l'antiga*, de Louisa May Alcott.

Feia ben bé la impressió que li importava ben poc ser a Hope. Com si simplement hi hagués anat a parar, tota desmanegada, amb un llibre, l'equipatge i els cabells despenjats, i pogués haver caigut en qualsevol altra ciutat del món. Es trobava en un dels carrers més bonics del comtat de Cedar, potser el més bonic de tot el sud d'Iowa, però l'únic en què els seus ulls es fixaven era en aquell llibre.

Completament desinteressada tampoc no ho podia estar. De tant en tant, unes ulleres grises i enormes apareixien per damunt del llibre, com un gos de les praderies que treu el cap per veure si hi ha roba estesa.

La dona abaixava lleugerament el llibre i llançava una llambregada esmolada cap a l'esquerra per després pentinar amb la mirada tan lluny cap a la dreta com n'era capaç sense haver de girar el coll. A continuació alçava el llibre un altre cop i feia la impressió que es tornava a submergir en la història.

En realitat, en aquells moments la Sara havia memoritzat gairebé cada detall del carrer on es trobava. Fins i tot amb el llibre davant el nas podia descriure com el sol del capvespre refulgia a la xapa encerada dels quatre per quatre, com les corones dels arbres semblaven meticulosament retallades i disposades al mil·límetre, com el saló de perruqueria que hi havia cinquanta metres més enllà tenia un cartell de plàstic laminat amb ratlles amb els colors vermell, blanc i blau patriòtics. Per damunt de tot plegat pesava l'olor embafadora de pastís de poma acabat de fer. Sortia de la cafeteria que tenia al darrere, des d'on un grapat de dones de mitjana edat observaven com llegia amb una expressió de fastic gens dissimulada, com si pel fet de tenir un llibre a les mans a ple carrer estigués infringint alguna norma de decòrum no escrita.

Es va tornar a treure el mòbil de la butxaca i va trucar al darrer número que havia marcat. Va deixar sonar nou tons i va penjar.

L'Amy Harris s'endarreriria una mica. Segur que hi havia una explicació ben lògica. Una roda punxada, potser. Se li havia acabat la gasolina. No era pas tan estrany arribar a algun lloc —i va tornar a donar un cop d'ull a la pantalleta del telèfon— dues hores i trenta-set minuts tard.

No estava gens preocupada, encara no. L'Amy Harris li havia escrit cartes de debò en paper de carta dels d'abans: gruixut i suau, d'un to crema. Era del tot inimaginable que una persona que escrivia cartes de veritat en paper de color

de crema fos capaç d'abandonar una amiga en una ciutat desconeguda, o que fos una assassina en sèrie psicòpata amb brots sàdics, independentment del que digués la mare de la Sara.

—Perdona, bonica.

Una desconeguda s'havia aturat al seu costat. Tenia aquella mena de mirada de falsa paciència que la gent acostumava a adoptar quan havia fet la mateixa pregunta diverses vegades.

—Et puc ajudar en alguna cosa? —va demanar la dona. Recolzava a la cintura una bossa de supermercat de paper marró i una llauna de conserva de sopa de tomàquet Hunt's es balancejava imprudentment al capdamunt a punt de caure.

—No, gràcies —va dir la Sara—. Estic esperant algú.

—Estimada —el to era d'una indulgència divertida. Les dones que hi havia a la terrassa seguien la conversa amb interès.— És la primera vegada a Hope?

—Em dirigeixo a Broken Wheel.

Potser van ser imaginacions seves, però va tenir la impressió que aquella resposta no li havia agradat gens. La llauna de conserva va fer un saltironet perillós. Després d'un minut llarg, la dona va etzibar:

—Em sap greu dir que no queda gaire de la ciutat que havia estat en el passat, a Broken Wheel. Hi coneixes algú?

—M'estaré a casa de l'Amy Harris.

Silenci.

—Estic convençuda que està venint cap aquí —va dir la Sara.

—Fa tota la impressió que t'han deixat ben sola, estimada. —I es va mirar la Sara amb ulls plens d'expectació.— Veu-
jam. Fes-li un truc.

A contracor, la Sara es va tornar a treure el telèfon de la butxaca i va fer un esforç per no allunyar-se una passa quan la desconeguda va clavar la galta contra la seva orella per poder sentir si algú despenjava a l'altre extrem.

—No sembla que l'agafi ningú. —La Sara es va ficar de nou el mòbil a la butxaca i la dona es va apartar lleugerament.— Què hi vas a fer, allà?

—De vacances. Hi llogaré una habitació.

—I ara t'han deixat aquí plantada. Un començament d'allò més prometedor. Espero que no hakis pagat per avançat.

La dona es va canviar la bossa de braç i va fer petar els dits en direcció a la terrassa del cafè.

—Hank! —va dir alçant la veu a l'únic home que hi havia a prop—. Acompanya aquesta noia a Broken Wheel amb el cotxe, entesos?

—No m'he acabat el cafè.

—Doncs te l'emportes i llestos.

L'home va proferir un renec, però es va aixecar obedient i va desaparèixer cap a l'interior del local.

—Jo de tu—va continuar la dona, ara a la Sara— no correria gaire a desfer-me dels diners. Si fos tu, pagaria just en el moment de tornar cap a casa. I fins a aquell dia els guardaria en algun lloc ben amagats.

La desconeguda va assentir amb un cop de cap tan brusc que la llauna de sopa de tomàquet va tornar a fer un saltiró.

—No estic pas dient que tots els habitants de Broken Wheel siguin uns lladres —va afegir per curar-se en salut—. Però com nosaltres, això sí que no ho són pas.

En Hank va tornar a aparèixer amb un altre cafè en got de paper, i la motxilla i la maleta de la Sara van volar fins al seient del darrere del cotxe. A la Sara la van col·locar amb amabilitat però fermesa al de l'acompanyant.

—Porta-la fins a Broken Wheel, Hank —va dir la dona, i va colpejar el sostre del cotxe un parell de vegades amb la mà que tenia lliure. Va abaixar el cap fins a la finestreta, que estava oberta.— I si t'hi repenses, sempre pots tornar aquí.

—O sigui que Broken Wheel —va dir en Hank sense cap mena d'interès.

La Sara va creuar les mans sobre el llibre que tenia a la falda i es va esforçar per no semblar gens preocupada. Dins del cotxe hi planava una olor de loció d'afaitar barata i cafè torrefacte car.

—Què hi vas a fer?

—Llegir.

L'home va remenar el cap.

—Una mena de vacances —es va intentar explicar la Sara.

—Ja ho veurem, això —va fer en Hank, com si llancés un mal auguri.

El paisatge que s'estenia a l'altre costat del vidre va mudar davant dels seus ulls. Els jardins de gespa verda es van convertir en camps de conreu, els cotxes lluentos van desaparèixer i les cases meticulosament arreglades van deixar pas a un mur massís de blat de moro que s'aixecava, espès, a banda i banda de la carretera. La llenca d'asfalt s'estiregassava fins a l'horitzó amb una regularitat eixordadora. De tant en tant la creuaven altres carreteres, també d'una rectitud extrema, com si en algun moment del passat algú hagués contemplat aquells camps i hi hagués traçat les carreteres amb l'ajuda d'un regle. «Un mètode tan bo com qualsevol altre», va pensar la Sara. Però a mesura que avançaven cada cop trobaven menys carreteres, fins que finalment va fer la impressió que l'únic que els envoltava eren quilòmetres i quilòmetres de blat de moro.

—En realitat, no crec que avui en dia se'n pugui dir ciutat —va dir en Hank—. Un amic meu va créixer allà. Ara ven assegurances a Des Moines.

La Sara no sabia què dir.

—Que bé! —va exclamar sense gaire convenciment.

—No hi està malament —li va donar la raó l'home—.

Molt millor que provar de tirar endavant una explotació familiar a Broken Wheel, d'això en pots estar ben segura.

Després d'allò, en Hank no va dir res més.

La Sara es va inclinar cap al parabrisa del cotxe com si s'escarrassés a veure la ciutat de què li havia parlat l'Amy a les cartes. Havia llegit tantes coses sobre Broken Wheel que gairebé tenia la sensació que en qualsevol moment els sortiria al pas la senyoreta Annie damunt del seu ciclomotor amb plataforma o, de sobte, apareixeria en Jimmy al voral de la carretera, agitant el darrer número del seu diari. Per un instant gairebé els va poder veure allà davant, però de seguida es van fer fonedissos entre la pols que s'aixecava darrere del cotxe. Més endavant, va aparèixer un graner mig enrunat, que de seguida es va tornar a amagar entre el blat de moro com si mai no hagués existit. Era l'única edificació que la Sara havia vist en el darrer quart d'hora.

La ciutat seria tal com se l'havia imaginat? Ara que finalment la podria veure, la Sara fins i tot va deixar de pensar en l'angoixa que sentia perquè l'Amy no responia al telèfon.

Però quan van arribar a Broken Wheel podria ben bé haver-la passat de llarg si en Hank no hagués reduït la velocitat. Va aparèixer de cop i volta a un costat i a l'altre d'una carretera tan ampla que gairebé hi podien passar tres cotxes a la vegada. I els edificis eren tan baixos que semblava que pràcticament es diluïen en tot aquell munt d'asfalt.

El carrer principal estava compost d'un grapat de cases a banda i banda de la calçada. En la darrera llum de la tarda, la majoria semblaven buides i inhabitades, grises i depriments. Bona part de les botigues tenien els vidres trencats o les finestres tapades amb taulons, però encara hi havia una cafeteria oberta.

—I doncs, què vols fer? —va preguntar en Hank, sense esma—. Vols que girem cua i tornem a Hope?

La Sara va mirar al seu voltant. La cafeteria estava oberta,

no hi havia cap dubte. La paraula *Diner* brillava amb una claredat tènue en un cartell de lletres de neó. Assegut a la taula que hi havia més a prop de la finestra s'hi podia veure un home solitari. La Sara va fer que no amb el cap.

—Com vulguis —va respondre en Hank, amb el mateix to de veu que hauria fet servir per dir «Ja t'espavilaràs tota soleta».

La Sara va baixar del cotxe, va obrir la porta del seient del darrere i en va treure l'equipatge sense deixar de subjectar amb força el llibre que duia sota el braç. En Hank va pitjar l'accelerador en el mateix instant que la Sara va tancar la porta del cotxe. Amb un cop sec de volant va fer un canvi de sentit a l'altura de l'únic semàfor que hi havia en tota la ciutat.

Penjava d'un cable al bell mig del carrer i estava en vermell.

La Sara es trobava davant de la cafeteria, plantada amb la maleta contra una cama, la motxilla a l'espatlla i estrenyent el llibre contra el pit.

«Anirà bé», es va dir a si mateixa. «Tot s'arreglarà. No és la fi del món...». Es va corregir: «No pot ser la fi del món mentre quedin llibres i diners». I en duia prou a sobre per allotjar-se en un alberg si calia. Si no es tenia en compte que estava pràcticament segura que no hi havia cap alberg en tot Broken Wheel.

Va obrir les portes de la cafeteria, unes d'aquelles de saló de l'oest autèntic —quin detall més absurd— i va entrar. El local estava pràcticament buit, excepte per l'home que hi havia a la finestra i la dona darrere del taulell. L'home era sec i nerviüt i tot el seu cos i l'energia que n'emanava semblaven demanar perdó per existir. Ni tan sols va aixecar la vista quan la Sara va entrar, sinó que va continuar remenant la tassa de cafè que tenia a les mans, a poc a poc, volta rere volta.

La dona, per contra, va dirigir immediatament tota la seva atenció cap a la porta. Com a mínim devia pesar cent cinquanta quilos i els braços colossals reposaven sobre el taulell elevat que tenia al davant. O bé estava construït especialment per suportar aquell pes o bé la dona feia tant de temps que treballava allà que s'havia emmotllat a la barra. Estava feta de fusta fosca i semblava perfecta per a un bar. Però allà on hi hauria hagut d'haver sotagots, es podien veure dispensadors d'alumini per a tovallons de paper i cartes plastificades amb imatges poc creïbles de les diferents propostes de greixos que se servien a la cafeteria.

La dona va encendre un cigarret amb la mateixa resolució que si s'hagués tractat d'una extensió del seu cos.

—Tu deus ser la turista —va dir. El fum del cigarret va anar a petar directament a la cara de la Sara.

—Em dic Sara.

—Has triat un dia refotudament bo per arribar.

—Sap on viu l'Amy Harris?

La dona va tornar a assentir amb el cap.

—Un dia de collons.

Una mica de cendra es va desprendre del cigarret i va aterrar al taulell.

—Em dic Grace —va fer la dona—. O, si he de ser franca, em dic Madeleine. Però no té cap sentit que em diguis així.

La Sara no pensava anomenar-la de cap manera.

—I ara ets aquí.

Li va fer la impressió que aquella «Grace que no es deia Grace» estava gaudint del moment. Allargava la situació més del necessari. Va assentir amb el cap tres vegades per a si mateixa, va fer una pipada llarga i va deixar que el fum lentament sortís per una de les comissures dels llavis. I aleshores es va inclinar sobre el taulell.

—L'Amy és morta —va dir.

En el record, la Sara sempre relacionaria la mort de l'Amy amb la claror massa intensa d'uns fluorescents, amb el fum de cigarret i la fortor de fregits. Però just en aquell moment tot semblava completament irreal. Es trobava en una cafeteria d'una petita ciutat dels Estats Units i l'acabaven d'informar que una dona que no havia vist mai era morta. Tot plegat, una situació massa surrealista per provocar-li repugnància, massa enrevessada perquè ni tan sols fos un malson.

—Morta? —va dir, un comentari extremament estúpid, fins i tot venint d'ella.

Es va desplomar en una de les cadires de bar. No sabia què havia de fer. Va pensar en la dona de Hope i va pensar si al capdavant hauria d'haver tornat en el cotxe.

«L'Amy no pot haver mort», va pensar la Sara. «Era la meva amiga. Li agradaven els llibres, per l'amor de Déu».

No era dolor, el que sentia, però va pensar en com n'era, de circumstancial, la vida. I la sensació d'irrealitat es va fer més patent. Havia viatjat fins a Iowa des de Suècia per fer un parèntesi a la vida, fins i tot per separar-se'n un instant, però ni de bon tros per trobar-se amb la mort.

Com havia estat? Una part d'ella ho volia preguntar, una altra no ho volia saber.

La Grace va continuar abans i tot que la Sara s'hagués arribat a decidir.

—Ara mateix n'estan celebrant l'enterrament. No és que es muntin grans festasses, avui en dia. Massa ximpleries de capelleta, si vols que et digui què en penso. Les coses van ser ben diferents quan va morir la meva àvia —va donar un cop d'ull al rellotge—. Però ara és hora que te n'hi vagis. Algú amb una mica més de seny sabrà què n'hem de fer, de tu. Jo procuro no barrejar-me amb els problemes d'aquesta ciutat i, sens dubte, tu n'ets un.

Va fer una pipada.

—George, pots acostar la Sara a casa de l’Amy amb un cop de cotxe?

L’home que hi havia a la taula de la finestra va alçar la vista. Per un instant va semblar tan paralitzat com la Sara. Després es va aixecar, li va agafar les bosses i se les va emportar cap al cotxe mig carregant-les mig arrossegant-se per terra.

La Grace va engrapar la Sara pel colze quan estava a punt de sortir al darrere.

—Aquest és el Pobre George —va dir, i amb un cop de cap va assenyalar l’home.

La casa de l’Amy Harris era prou gran perquè la cuina i la sala d’estar a la planta baixa fossin relativament espaioses, però a la vegada prou petita perquè semblés plena a vessar amb el reduït grup que s’havia congregat per al funeral. El marbre de la cuina i la taula estaven plens de motlles de forn amb menjar, s’hi havien parat uns quants bols amb amanida i una mica de pa i s’havia omplert un grapat de gots amb uns quants coberts i tovallons de paper.

Algú va allargar a la Sara un plat de paper amb menjar i a continuació la van deixar més o menys en pau. En George no s’havia mogut del seu costat i aquella mostra inesperada de lleialtat la va commoure. No semblava que fos un home especialment valent, ni tan sols comparat amb ella mateixa, però havia entrat a la casa amb la Sara i ara es bellugava d’una banda a l’altra amb la seva mateixa inseguretad.

Al rebedor mal il·luminat hi havia una calaixera fosca on algú havia col·locat la fotografia emmarcada d’una dona que la Sara va suposar que havia estat l’Amy i un parell de banderetes, la nord-americana i la de l’estat d’Iowa. «Valorem la nostra llibertat i els nostres drets perviuran», proclamava la d’Iowa amb un brodat de lletres daurades, però el vermell

s'havia descolorit i un dels costats havia començat a esfilagarsar-se.

La dona de la fotografia era una completa desconeguda. Devia tenir vint anys, duia els cabells recollits en dues trenes fines i els llavis dibuixaven un somriure petri i planer a la càmera, com milers d'altres. Potser hi havia alguna cosa en aquells ulls, una lluïssor alegre com si sabés que tot plegat era una broma, una espurna que la Sara podia reconèixer de les cartes que li havia enviat. Però allò era tot.

Volia allargar la mà i acaronar la fotografia, però li semblava prendre's massa confiances. Així doncs, es va quedar quieta en aquell rebedor fosc, balancejant-se lentament amb el plat de paper en una mà i el llibre a l'altra. Algú s'havia emportat les seves bosses, però en aquell moment no es veia amb cor de preocupar-se'n.

Tres setmanes abans s'havia sentit tan a prop de l'Amy que s'havia vist preparada per estar-se a casa seva durant dos mesos. Ara era com si cada petita engruna de la seva amistat hagués mort amb ella. Mai no havia cregut que fos imprescindible haver-se vist cara a cara —de fet, bona part de les relacions més enriquidores que havia tingut la Sara eren amb persones que ni tan sols existien—, però de cop i volta li semblava fals i gairebé una falta de respecte mantenir-se aferrada a la idea del que d'alguna manera havien estat l'una per l'altra.

Al seu voltant es movia per la sala una gernació de gent, a poc a poc i sense un objectiu concret, com si es preguntes-sin què carai estaven fent allà, cosa que era pràcticament el mateix que pensava la Sara. Tot i així, no semblaven en estat de xoc. No feia la impressió que estiguessin sorpresos. Ningú no plorava.

La majoria se la miraven amb curiositat, però alguna cosa, potser el respecte que inspirava la situació en què es trobaven, els impedia acostar-se-li i formular-li preguntes

massa directes. Per contra, deambulaven al seu voltant i apuntaven un somriure cada vegada que es creuaven les mirades.

Una dona es va materialitzar entre la multitud i la va recloure al rebedor, entre la sala d'estar i la cuina.

—Caroline Rohde.

La rigidesa del cos i l'encaixada de mans eren militars.

La dona que la Sara tenia al davant era molt més bonica del que s'havia imaginat. Tenia els ulls profunds i ametllats i les faccions tan marcades com les d'una estàtua. A la claror del llum del sostre, la pell era d'un blanc gairebé resplendent al damunt d'uns pòmuls elevats. Tenia una cabellera espessa amb rínxols grisosos que més aviat recordaven la plata fosa.

Al coll hi duia un mocador negre de seda fina i glacial que hauria semblat inadequat si l'hagués portat qualsevol altra persona, fins i tot per a un funeral, però que a aquella dona li confegia un toc d'intemporalitat i gairebé de distinció.

Era difícil determinar-ne l'edat, però irradiava la llum d'algú que mai no ha estat realment jove. Decidida, resoluta, directa al gra. Potser hi havia l'engruna d'un somriure de cordialitat en la veu, però mai no va arribar a la comissura dels llavis. Si de cas, feia que les arrugues al voltant de la boca s'endurissin.

—L'Amy em va explicar que vindries —va continuar—. No puc dir que cregués que fos una bona idea, però no era cosa meva.

Parlava com si pensés en veu alta.

—Potser no te n'hauria d'haver dit res, a tu tampoc. Però deus d'estar d'acord amb mi que tot plegat ha portat a... una situació ben poc pràctica.

—«Ben poc pràctica» —va repetir la Sara. Però no arribava a entendre com l'Amy podia haver sabut que es moriria.

Diversos dels presents es van anar col·locant en un semi-

cercle al seu voltant, tots per darrere de la Caroline i de cara a la Sara, com si fos l'estrella principal d'un circ que havia arribat a la ciutat.

—No sabíem com contactar amb tu quan l'Amy... ens va deixar. I ara ets aquí —va resumir la Caroline—. Vaja, ja veurem què en fem, de tu.

—Necessito algun lloc on estar-me —va fer la Sara. Tot-hom es va inclinar cap endavant per sentir què havia dit.

—On estar-te? —va preguntar la Caroline—. És clar que t'estaràs aquí! La casa és buida, no?

—Però...

Un home amb alçacoll de pastor va fer un somriure afa-ble a la Sara i, per desgràcia, el va acompanyar afegint:

—L'Amy ens va demanar que et diguéssim que no havia canviat res en relació amb això.

Que no havia canviat res? La Sara no estava segura de si era l'Amy, aquell pastor o tot Broken Wheel que estaven ben sonats.

—Hi ha una habitació per a convidats, per descomptat —va dir la Caroline—. Aquesta nit dorm allà i més endavant ja veurem què fem amb tu.

El pastor va assentir amb el cap i d'alguna manera ja estava decidit: s'instal·laria tota sola a la casa deserta de l'Amy Harris.

Se la van emportar escales amunt. La Caroline anava al capdavant, com un cabdill a la batalla, seguida de prop per la Sara i en George, que era com una ombra silenciosa de suport. Al darrere pujaven la major part dels assistents al funeral. Algú portava les seves bosses, no sabia qui, però quan es va trobar davant de la porta de la petita habitació de sobte la motxilla i la maleta van aparèixer per art de màgia.

—Ens cuidarem que no et falti de res —va dir la Caroline des del llindar de la porta, amb una veu gens hostil. I alesh-

res va fer marxar tota la comitiva i es va acomiadar de la Sara amb un gest suau abans de tancar la porta.

La Sara es va desplomar sobre el llit, de cop i volta un altre cop sola, encara amb el plat de paper amb menjar a la mà i un llibre solitari abandonat al seu costat, damunt de la vànova.

«Collons!», va pensar.